

Smernica 15: Nacionalna služba za zapošljavanje i Pravo na dobijanje novčane nadoknade u slučaju nezaposlenosti

Smernica 15 opisuje rad Nacionalne službe za zapošljavanje i daje vam pregled procesa za dobijanje novčane nadoknade u slučaju nezaposlenosti.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom i njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portal i aplikacija za mobilne telefone **INVALIDNOST INFO**.

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav **COD Kosovo**, već daje samo pregled postojećih informacija.

Prijava i dokumentacija

Na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ) mogu da se prijave:

- nezaposleni koji traži posao
- zaposleni koji traži promenu zaposlenja
- druga lica koje traže zaposlenje.

Nezaposleni koji traži posao jeste lice od 15 godina života do ispunjavanja uslova za penziju, odnosno najkasnije do 65 godina života, sposobno i odmah spremno da radi, koje nije zasnovalo radni odnos ili na drugi način ostvarilo pravo na rad, a koje se vodi na evidenciji nezaposlenih i aktivno traži zaposlenje.

Zaposleni koji traži promenu zaposlenja jeste lice koje je u radnom odnosu ili je na drugi način ostvarilo pravo na rad, a koje aktivno traži promenu zaposlenja i vodi se na evidenciji lica koja traže promenu zaposlenja.

Drugo lice koje traži zaposlenje jeste lice starije od 15 godina života koje traži zaposlenje, a koje se ne može smatrati nezaposlenim ili licem koje traži promenu zaposlenja (učenici, studenti, penzioneri, lica kojima miruju prava iz radnog odnosa i drugi).

Osnovna dokumentacija za prijavljivanje:

- lična karta ili druga važeća javna isprava sa fotografijom i podacima o licu izdata od strane ovlašćenog državnog organa, u kojoj postoji podatak o prebivalištu lica
- dokaz o školskoj spremi ili stručnoj osposobljenosti (original dokumenta na uvid)
- akt o prestanku radnog odnosa (ako je lice bilo u radnom odnosu)
- drugi dokazi u skladu sa zakonom (uverenja, potvrde, izjave).

Dodatna dokumentacija za osobe sa invaliditetom:

- dokaz o statusu osobe sa invaliditetom, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.

Dokumentacija koju podnose strani državljani:

- lična karta za strance, nostrifikovana diploma (stalno nastanjenje)
- pasoš i nostrifikovana diploma (privremeni boravak).

Zaposleni koji traži promenu zaposlenja uz osnovnu dokumentaciju, dostavlja i ugovor o radu.

Drugo lice koje traži zaposlenje uz osnovnu dokumentaciju, dostavlja:

- učenici i studenti - potvrdu o statusu
- penzioneri - dokaz/rešenje o penzionisanju
- lica kojima miruju prava iz radnog odnosa - dokaz/rešenje o mirovanju radnog odnosa.

Gde se prijaviti?

Prijavlivanje na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje obavlja se lično, u organizacionim jedinicama NSZ, prema mestu prebivališta, odnosno mestu rada ili prestanka radnog odnosa, ako u tom mestu imate boravište.

Usluge Nacionalne službe za zapošljavanje kojima se pruža podrška u traženju posla i uvećavaju vaše mogućnosti za zapošljavanje:

- Savetovanje u procesu traženja posla
- Informisanje o slobodnim radnim mestima:
  - savetnik za zapošljavanje
  - samouslužni sistem u filijali NSZ
  - publikacija "Poslovi"
  - oglasna tabla u filijali NSZ
  - sajt: www.nsz.gov.rs
  - Centar za informisanje i profesionalno savetovanje (CIPS) u Beogradu, Nišu i Novom Sadu
- Obuka za aktivno traženje posla
- Klub za traženje posla
- Trening samoefikasnosti
- Programi obuka i stručnog osposobljavanja

- Javni radovi
- Programi samozapošljavanja
- Subvencija za zapošljavanje
- Obuke za pokretanje sopstvenog biznisa
- Profesionalna rehabilitacija, programi zapošljavanja i mere podrške u zapošljavanju osoba sa invaliditetom

Nezaposlena lica prijavom na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje ostvaruju pravo na:

- obaveštavanje o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje
- posredovanje u zapošljavanju u zemlji i inostranstvu
- profesionalnu orijentaciju i savetovanje o planiranju karijere
- učešće u merama aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa svojim potrebama i potrebama tržišta rada.

Zaposleni koji traži promenu zaposlenja i drugo lice koje traži zaposlenje ostvaruju pravo na informisanje, savetovanje i posredovanje u zapošljavanju.

Pravo na novčanu naknadu

Pravo na novčanu naknadu imaju nezaposlena lica prijavljena na evidenciju NSZ, koja su bila obavezno osigurana za slučaj nezaposlenosti najmanje 12 meseci neprekidno ili sa prekidima poslednjih 18 meseci, pod uslovom da je radni odnos prestao bez njihove volje i krivice (istek rada na određeno vreme, stečaj, likvidacija i ostali slučajevi prestanka radnog odnosa, u skladu sa zakonom).

Nezaposleni kome je radni odnos, odnosno osiguranje prestalo njegovom voljom ili krivicom, odnosno ako je radni odnos prestao svojevolumnim opredelivanjem za otpremninu, novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu po odluci Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, u većem iznosu od iznosa otpremnine utvrđene Zakonom o radu, može da ostvari pravo na novčanu naknadu ako ponovo ispuni uslove iz člana 66. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti (ostvari novi staž u trajanju od 12 meseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 meseci).

DETALJNIJE O NOVČANOJ NADOKNADI

Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu ostvaruje se pod uslovima i na način propisan Zakonom o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS" br. 36/09, 88/10 i 38/15). Zakon se primenjuje počev od 23. maja 2009. godine.

Obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti je deo sistema obaveznog socijalnog osiguranja građana kojim se obezbeđuju prava za slučaj nezaposlenosti na načelima obaveznosti, uzajamnosti i solidarnosti.

Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni glasnik RS" br. 84/04....112/15) propisano je da su obveznici doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti:

1. zaposleni;
2. izabrana, imenovana i postavljena lica koja ostvaruju razliku zarade, odnosno plate;
3. lica koja obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru;
4. lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje finansijsku podršku porodici sa decom;
5. lica koja ostvaruju naknadu zarade po zakonu koji uređuje obavezno zdravstveno osiguranje;
6. preduzetnici;
7. osnivači, odnosno članovi privrednog društva;
8. drugi osiguranici, u skladu sa zakonom koji uređuje sistem obaveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Obaveznim osiguranjem obezbeđuju se prava za slučaj nezaposlenosti, i to:

- novčana naknada;
- zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa zakonom;
- druga prava u skladu sa zakonom

Pravo na novčanu naknadu

Pravo na novčanu naknadu ima nezaposleno lice koje je bilo obavezno osigurano za slučaj nezaposlenosti najmanje 12 meseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 meseci.

Neprekidnim osiguranjem smatra se i prekid osiguranja kraći od 30 dana.

Nezaposleni ima pravo na novčanu naknadu u slučaju prestanka radnog odnosa ili prestanka obaveznog osiguranja, po osnovu:

- prestranka radnog odnosa otkazom od strane poslodavca, u skladu sa propisima o radu, i to:
  - ako usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena prestane potreba za obavljanjem određenog posla ili dodje do smanjenja obima posla, u skladu sa zakonom, osim lica koja su se, u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, svojevolljno opredelila za novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu - u većem iznosu od visine otpremnine utvrđene Zakonom o radu,
  - ako zaposleni ne ostvaruje rezultate rada, odnosno nema potrebna znanja i sposobnosti za obavljanje poslova na kojima radi;
- prestanka radnog odnosa na određeno vreme, privremenih i povremenih poslova, probnog rada;
- prestanka funkcije izabranih, imenovanih i postavljenih lica, ukoliko nije ostvareno pravo na mirovanje radnog odnosa ili naknadu plate, u skladu sa zakonom;
- prenosa osnivačkih prava vlasnika, odnosno člana privrednog društva;
- otvaranja stečaja, pokretanja likvidacionog postupka i u drugim slučajevima prestanka rada poslodavca, u skladu sa zakonom;
- premeštaja bračnog druga, u skladu sa posebnim propisima;
- prestanka radnog odnosa u inostranstvu, u skladu sa zakonom, odnosno međunarodnim sporazumom.

Nezaposleni kome je radni odnos, odnosno osiguranje prestalo njegovom voljom ili krivicom, odnosno ako je radni odnos prestao svojevolljnim opredeljivanjem za otpremninu, novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu po odluci Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, u većem iznosu od iznosa otpremnine utvrđene Zakonom o radu, može ostvariti pravo na novčanu naknadu ako ponovo ispuni uslove iz člana 66. ovog zakona (Napomena NSZ: ostvari novi staž u trajanju od 12 meseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 meseci).

DETALJNIJE INFORMACIJE O NOVČANOJ NADOKNADI MOŽETE DA PRONADJETE NA LINKOVIMA U NASTAVKU:

- [Rok za podnošenje zahteva za novčanu naknadu](#)
- [Informacija o metodologiji utvrđivanja visine i obračunu novčane naknade po zahtevima koji su podneti zaključno sa 31.12. 2017. godine](#)
- [Informacije o metodologiji utvrđivanja visine i obračunu novčane naknade po zahtevima koji su podneti posle 01.01.2018. godine i sa datumom priznavanja prava zaključno sa 25.01.2018. godine](#)
- [Informacije o metodologiji utvrđivanja visine i obračunu novčane naknade po zahtevima koji su podneti počev od 26.01.2018. godine i sa datumom priznavanja prava počev od 26.01.2018. godine](#)
- [Trajanje prava na novčanu naknadu](#)
- [Informacija o podacima o činjenicama od značaja za postupanje u predmetima ostvarivanja prava na novčanu naknadu](#)
- [Šta je još potrebno znati o novčanoj naknadi](#)
- [Primena međudržavnih sporazuma](#)